

Revisorernas redogörelse för 2021

Revisorernas granskningsuppdrag utgår från kommunallagen, fastställt revisionsreglemente och god revisionssed. Av kommunallagen framgår att revisorerna skall granska all verksamhet och då bedöma om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som sker i nämnderna är tillräcklig.

Denna redogörelse, som är en bilaga till revisorernas revisionsberättelse, innehåller en sammanfattning av de revisionsprojekt som genomförts under året samt en beskrivning av revisorernas verksamhet i övrigt. Granskningsrapporterna har löpande under året lämnats till de granskade nämnderna för yttrande och till fullmäktige för kännedom.

Genomförda granskningar 2021

- Granskning av delårsrapport 2021
- Granskning av årsredovisning 2021
- Granskning av måluppfyllelse per 2021-12-31
- God ekonomisk hushållning från ett finansiellt perspektiv
- Grundläggande granskning av styrelse och nämnder 2021
- Förstudie rörande verksamhetsövergång Västmanlands sjukhus Fagersta
- Granskning av införandet av e-hälsa i hälso- och sjukvården
- Granskning av Region Västmanlands planering för omställning till nära vård
- Granskning anläggningstillgångar
- Granskning av momshantering
- Granskning av pensionshantering och redovisning
- Granskning av löpande intern kontroll i redovisningsrutiner och ekonomiadministrativa processer
- Löpande granskning: Nytt akutsjukhus Västerås delrapport 1
- Löpande granskning: Nytt akutsjukhus Västerås delrapport 2
- Temagranskning: Effekter av covid-19 delrapport 1
- Temagranskning: Effekter av covid-19 delrapport 2
- Temagranskning: Effekter av covid-19 delrapport 3
- Temagranskning: Effekter av covid-19 delrapport 4
- Temagranskning: Effekter av covid-19 sammanfattande rapport
- Uppföljande och fortsatt granskning utifrån barnkonventionen
- Uppföljande granskning av arbetet med tillgänglighet till barn- och ungdomspsykiatri
- Uppföljande granskning av anskaffning av medicinteknisk utrustning samt granskning av införande av MDR (Medical Device Regulation)

Nedan redovisas en sammanfattning av bakgrund och resultat för respektive granskning.

Granskning av delårsrapport 2021

Bakgrund

PwC har på uppdrag av regionens förtroendevalda revisorer översiktligt granskat regionens delårsrapport för perioden 2021-01-01 – 2021-08-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2021. Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

Resultat

Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande sammanfattande revisionella bedömning per revisionsfråga:

Revisionsfråga	Bedömning
Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?	Ja Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att delårsrapporten för Region Västmanland inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt. Bedömningen är att balanskravet per helår kommer att uppnås.
Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?	Delvis Grundat på vår översiktliga granskning av delårsrapportens återrapporering har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att det prognostiserade resultatet inte skulle vara delvis förenligt med de mål, finansiella och verksamhetsmässiga, som fullmäktige fastställt i budget 2021. Vi konstaterar dock i likhet med tidigare år att det är ett antal indikatorer som inte följs upp i delårsrapporten. För dessa lämnas inte heller något prognostiserat utfall per helår.

Granskning av årsredovisning 2021

Bakgrund

PwC har på uppdrag av regionens förtroendevalda revisorer granskat regionens årsredovisning för perioden 2021-01-01 – 2021-12-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2021. Granskningen syftar till att ge underlag för en bedömning om räkenskaperna ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat och ekonomiska ställning samt om årsredovisning är upprättad i enlighet med LKBR och god redovisningssed i kommunal verksamhet.

Resultat

Område	Uppfyller kraven
Förvaltningsberättelse	Ja
Resultaträkning	Ja
Balansräkning	Ja
Kassaflödesanalys	Ja
Noter	Ja
Driftredovisning	Ja
Investeringsredovisning	Ja
Sammanställda räkenskaper	Ja

Vi bedömer att regionens räkenskaper¹ i allt väsentligt är rättvisande.

¹ Med räkenskaper menar regionens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys och noter.

Som framgår i årsredovisningen redovisas lokalhyresavtal som operationell leasing. Vi rekommenderar regionen att under 2022 genomföra en fördjupad analys av dessa hyresavtal för att säkerställa följsamhet till god redovisningssed.

Grundat på vår granskning har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att förvaltningsberättelsen, driftredovisningen och investeringsredovisningen inte är upprättad i enlighet med LKBR och god redovisningssed.

Grundat på vår granskning har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att den sammanställda redovisningen inte är upprättad i enlighet med LKBR och god redovisningssed.

Granskning av måluppfyllelse per 2021-12-31

Bakgrund

PwC har på uppdrag av regionens förtroendevalda revisorer granskat om resultaten för god ekonomisk hushållning är förenliga med de mål fullmäktige beslutat. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2021. Syftet med granskningen är att ge regionens revisorer underlag för sin skriftliga bedömning om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

Resultat

Grundat på vår granskning av årsredovisningens återslagportering har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet inte skulle vara *förenligt* med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2021.

Grundat på vår granskning av årsredovisningens återslagportering har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet inte skulle vara *delvis förenligt* med de verksamhetsmål som fullmäktige fastställt i budget 2021.

Styrelsen *lämnar en* sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen avseende god ekonomisk hushållning för år 2021.

Revisionsfråga	Bedömning	
Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?		
<i>Finansiella mål</i>	Ja Samtliga finansiella mål uppnås.	
<i>Verksamhetsmål</i>	Delvis 3 mål uppnås, 4 mål uppnås delvis och 2 mål uppnås inte.	

God ekonomisk hushållning från ett finansiellt perspektiv

Bakgrund

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Region Västmanland genomfört en granskning av god ekonomisk hushållning från ett finansiellt perspektiv. Granskningens syfte är att pröva om styrning och kontroll för att upprätthålla en ekonomi i balans är ändamålsenlig.

Resultat

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att regionstyrelsens styrning och kontroll är **i allt väsentligt** ändamålsenlig.

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten eller det avslutande avsnittet "Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor".

Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Bedömning
1. Utövar regionstyrelsen tillräcklig styrning för att upprätthålla en ekonomi i balans? (fokus på riktlinjer, direktiv, planer och mål på kort respektive lång sikt)	Uppfylld Vi bedömer att regionstyrelsen utövar en tillräcklig styrning för att upprätta en ekonomi i balans. Bedömningen grundar sig på att styrelsen upprättar årlig budget och plan baserat på ett väl genomarbetat underlag samt att styrelsen arbetar med långsiktiga prognoser för att styra ekonomi och verksamhet. Styrelsen har beslutat om åtgärdsplaner för att få ner kostnadsläget inom hälso- och sjukvården.
2. Utövar regionstyrelsen tillräcklig uppföljning och kontroll för att upprätthålla en ekonomi i balans? (fokus på finansiella rapporter, analys och utvärdering)	Uppfylld Vi bedömer att regionstyrelsen har en tillräcklig uppföljning och kontroll för att upprätthålla en ekonomi i balans. Bedömningen grundar sig på att styrelsen kontinuerligt följer upp det ekonomiska utfallet och beslutade åtgärdsplaner.

Grundläggande granskning av styrelse och nämnder 2021

Bakgrund

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge regionens revisorer ett underlag till uttalande i revisionsberättelse. Följande övergripande revisionsfråga ska besvaras: Har regionstyrelsen och nämndernas förvaltning skett på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt med tillräcklig intern kontroll?

Granskningen omfattar följande granskningsområden:

- Styrning, kontroll och åtgärder.
- Måluppfyllelse för verksamheten.
- Måluppfyllelse för ekonomin
- Intern kontroll

Resultat

Efter genomförd granskning görs den sammanfattande bedömningen att regionstyrelsens, kollektivtrafiknämndens, kultur- och folkbildningsnämndens, kostnämndens och hjälpmedelsnämndens förvaltning inte helt har skett på ett ändamålsenligt, men i allt väsentligt på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt år 2021.

Ambulansdirigeringsnämnden bedöms i allt väsentligt ha bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt under året.

Vidare bedöms regionstyrelsens, kollektivtrafiknämndens, kostnämndens och kultur- och folkbildningsnämndens interna kontroll inte helt som tillräcklig. Utvecklingsområden har identifierats gällande bland annat rapportering och åtgärder samt riskanalys. Den interna kontrollen för hjälpmedelsnämnden och ambulansdirigeringsnämnden bedöms år 2021 i allt väsentligt som tillräcklig.

	Ändamålsenlighet (verksamhetsmässiga mål)	Ekonomiskt tillfredsställande (ekonomiska mål, resultat)	Intern kontroll (Styrning, kontroll och åtgärder)
Regionstyrelsen	Gul	Grön	Gul
Kollektivtrafiknämnden	Gul	Grön	Gul
Kostnämnden	Gul	Grön	Gul
Kultur- och folkbildningsnämnden	Gul	Grön	Gul
Hjälpmedelsnämnden	Gul	Grön	Grön
Ambulansdirigeringsnämnden	Grön	Grön	Grön

Förstudie rörande verksamhetsövergång Västmanlands sjukhus Fagersta

Bakgrund

I början av februari 2018 tog Region Västmanland tillbaka driften av Bergslagssjukhuset, som sedan 2010 legat på entreprenad och drivits av vårdbolaget Mitt Hjärta. Revisorerna i Region Västmanland ser behov av att genomföra en förstudie i syfte att identifiera risker som kan föranleda behov av fördjupad granskning rörande lasarettets verksamhet.

Syftet med förstudien är att identifiera revisionsrisker av väsentlig karaktär när det gäller styrning och kontroll av verksamheten vid Västmanlands sjukhus Fagersta. Förstudien omfattar en deskriptiv kartläggning av nedanstående områden:

- Bevekelsegrunder för strategiska beslut rörande verksamhetens drift
- Processen för övertagande av verksamheten i egen regi
- Nuvarande organisation
- System och former för styrning och uppföljning
- Redovisade resultat - ekonomi och kvalitet 2020

Resultat

Processen för övertagande av verksamheten i egen regi förefaller har hanterats på ett strukturerat och välplanerat sätt. Övertagandeprojektet tog omkring ett år att genomföra och hanterade de frågor som är behäftade med en verksamhetsövergång, dvs såväl verksamhetsmässiga som IT, HR och lokalrelaterade. Med nuvarande organisation eftersträvas en tydlighet där ambitionen är att säkerställa att patienter får stöd från medicinkliniken i de situationer det är påkallat, och från primärvården där det behövs. Vid en genomgång av årsredovisning 2020 samt delårsrapport 2021, vilka regionstyrelsen som politiskt ansvarigt organ behandlar, kan konstateras att uppföljningen i huvudsak sker på aggregerad nivå. Det är endast i några enstaka delar möjligt att utläsa t ex ekonomiska resultat eller andra analyser på kliniknivå. Vi noterar att verksamheten i Fagersta organisatoriskt och uppföljningsmässigt är integrerad med andra kliniker.

Baserat på ovanstående gör PwC bedömningen att det inte finns särskilda skäl att genomföra någon fördjupad granskning med anledning av processen för verksamhetsövergång gällande Fagersta. Däremot är de rekryteringsproblem till vissa professioner som uttrycks rörande verksamheten i Fagersta värd att följa, men bör ses i ett regionövergripande perspektiv.

Granskning av införandet av e-hälsa i hälso- och sjukvården

Bakgrund

Under 2019 genomförde revisorerna en granskning med syftet att bedöma om styrningen och uppföljningen av digitaliseringen inom regionen var ändamålsenlig utifrån digitaliseringsstrategins målsättning. Granskningen visade bland annat att det operativa ansvaret för digitalisering var tydliggjort men att det inte fanns någon nedbrytning av digitaliseringsstrategin för att kunna genomföra en strukturerad uppföljning. Åtterrapporeringen till regionstyrelsen var bristfällig och resultaten från genomförda uppföljningar användes inte systematiskt i styrningen och förbättringsarbetet.

Mot bakgrund av den skjuts digitaliseringen fått under 2020 och att det strategiska arbetet med digitalisering är avgörande för den fortsatta utvecklingen har revisorerna beslutat att granska området.

Granskningen syftar till att bedöma om regionstyrelsen säkerställt ett ändamålsenligt strategiskt arbete med införande av e-hälsa i sjukvården samt om arbetet sker med tillräcklig intern kontroll.

Resultat

Efter genomförd granskning är vår samlade revisionella bedömning att regionstyrelsen i allt väsentligt har säkerställt ett ändamålsenligt strategiskt arbete med införande av e-hälsa i sjukvården samt om arbetet sker med tillräcklig intern kontroll. Den samlade bedömningen grundar sig på bedömningen av respektive revisionsfråga.

Har regionstyrelsen initierat ett arbete med att ta fram förslag till nytt styrdokument för digitalisering (där införande av e-hälsa är inkluderat) för perioden 2021-2024?

Bedömning: Uppfylld

Vi grundar bedömningen på att regionstyrelsen har beslutat om en ny digitaliseringsstrategi för perioden 2021-2023. Strategin är styrande för den verksamhetsutveckling som sker med hjälp av digital teknik. Detta inkluderar området området e-hälsa.

En regionövergripande handlingsplan för digitaliseringsstrategin är under framtagande och ska fastställas efter sommaren 2021. Därmed kommer handlingsplanen finnas på plats först den senare delen av 2021. Vi har i granskningen inte identifierat något som tyder på att avsaknaden av handlingsplan under ett drygt halvår påverkat takten i verksamhetsutvecklingen.

Har utvärdering gjorts av resultatet av det tidigare styrdokumentet Digitaliseringsstrategi och dess handlingsplaner?

Bedömning: Delvis uppfylld

Vi grundar bedömningen på att en samlad uppföljning av handlingsplanen för digitaliseringsstrategin 2018-2020 har presenterats för regionstyrelsen under våren 2021. I uppföljningen framgår tydligt vilka planerade aktiviteter som genomförts. För försenade projekt anges en ny tidplan. Någon utvärdering har däremot inte gjorts av själva digitaliseringsstrategin och dess två mål.

Har regionstyrelsen brutit ned och konkretiserat vilka mål som ska uppnås avseende e-hälsa och när detta ska ske?

Bedömning: Delvis uppfylld

Regionstyrelsen har gett både hälso- och sjukvårdsförvaltningen och förvaltningen för digitaliseringsstöd uppdrag som omfattar digitalisering av processer och tjänster. Vi bedömer att regionstyrelsen till viss del har konkretiserat målen för e-hälsa genom att besluta om digitaliseringsstrategin och tillse att en handlingsplan tas fram. Vi ser dock behov av att tydliggöra utgångsläge och målvärden för angivna nyttoeffekter. På så sätt möjliggörs för en uppföljning av nådda effekter.

Vi konstaterar att det i förvaltningsplaner för 2021-2023 inte specificeras vilka aktiviteter och utvecklingsprojekt som ska genomföras inom området, men att detta tidigare styrts och framöver förväntas styras genom handlingsplanen tillhörande digitaliseringsstrategin.

Finns det en tydlig fördelning av roller och ansvar samt tydliggjort hur samverkan ska ske avseende det strategiska arbetet med införande av e-hälsa inom hälso- och sjukvården?

Bedömning: Uppfylld

Vi grundar bedömningen på att det finns en inarbetad styrmodell för strategisk IT-utveckling i vilken roller, ansvar samt beslut och prioritering av utvecklingsprojekt har fastställts och dokumenterats. Vi bedömer att styrmodellen skapar goda förutsättningar för regionen att arbeta strategiskt med införandet av e-hälsa i hälso- och sjukvården. Styrmodellen har också bidragit till att det finns en systematiserad samverkan i regionen inom området.

Säkerställer regionstyrelsen en tillräcklig uppföljning av det strategiska arbetet med införande av e-hälsa för att kunna vidta aktiva åtgärder vid identifierade brister?

Bedömning: Uppfylld

Vi grundar bedömningen på att regionstyrelsen vid majoriteten av sammanträdena det senaste året har följt den digitala utvecklingen inom hälso- och sjukvården genom informationer från förvaltningen. Uppföljning av handlingsplan för digitalisering har presenterats för regionstyrelsen och styrelsen är engagerad i frågan genom diskussioner. En aktiv åtgärd från regionstyrelsen har varit att besluta om digitaliseringsstrategin. Granskningen kan inte påvisa att några brister identifierats som föranlett andra åtgärder. Vi ser att framtida uppföljning av det strategiska digitaliseringsarbetet kan stärkas genom mer konkreta målvärden för förväntade nyttoeffekter.

Rekommendationer

Efter genomförd granskning lämnar vi följande rekommendationer till regionstyrelsen:

- Tydliggör utgångsläge och målvärden för nyttoeffekterna (frigjord tid och ekonomisk nytta) som anges i digitaliseringsstrategin.
- Säkerställ att handlingsplan för digitalisering genomförs samt revideras årligen och beakta då förändrade förutsättningar, omvärldsfaktorer och nya möjligheter.

Granskning av Region Västmanlands planering för omställning till nära vård

Bakgrund

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Region Västmanland genomfört en granskning av planering för omställning till Nära Vård. Revisionsobjekt är regionstyrelsen.

Granskningen ingår i revisionsplanen för år 2021 och syftar till att ge underlag för en bedömning om regionstyrelsen säkerställer att planeringen för omställningen till nära vård är ändamålsenlig.

I granskningen ska följande revisionsfrågor besvaras:

- Har en målbild formulerats utifrån den nationella målbilden god och nära vård?
- Har målbilden konkretiserats i mätbara mål?
- Har regionstyrelsen säkerställt en ändamålsenlig planering och fördelning av ekonomiska medel?
- Har en struktur för samverkan etablerats/påbörjats mellan regionen och kommunerna?
- Sker uppföljning och rapportering fortlöpande till styrelsen?

Resultat

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att regionstyrelsen i allt väsentligt har säkerställt att planeringen för omställning till nära vård är ändamålsenlig. Den samlade bedömningen grundar sig på bedömningen av respektive revisionsfråga nedan. Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga.

Revisionsfråga	Bedömning
1. Har en målbild formulerats utifrån den nationella målbilden god och nära vård?	Ja Regionen har tillsammans med kommunerna formulerat en gemensam målbild.
2. Har målbilden konkretiserats i mätbara mål?	Delvis Det finns framtagna målområden utifrån den gemensamma målbilden. Nyttoeffekterna inom varje målområde kommer mätas via nyckelindikatorer. Dessa är dock inte framtagna så någon mätning kan inte påbörjas vid detta skede.

3. Har regionstyrelsen säkerställt en ändamålsenlig planering och fördelning av ekonomiska medel?	Ja Det finns ett beslut för disposition av statsbidrag nära vård. Beslutet innehåller en tydlig fördelning av medel per målområde och aktiviteter. Det sker en tydlig planering och beredning och förankring av hur statsbidragen ska fördelas för att skapa störst nytta för omställningen. Utmaningar finns kring finansieringen när statsbidragen försvinner och inte är lika omfattande.	
4. Har en struktur för samverkan etablerats/påbörjats mellan regionen och kommunerna?	Ja Det har skapats flera forum för samverkan, bland annat med den länsgemensamma ledningsgruppen. Dock kvarstår en del arbete för att få en fullgod samverkan och få alla parter på samma våglängd.	
5. Sker uppföljning och rapportering fortlöpande till styrelsen?	Delvis Uppföljning sker via delårsrapporter och årsredovisning men att någon specifik uppföljning kring programmet Nära vård sker inte.	

Rekommendationer

Efter genomförd revision rekommenderar vi regionstyrelsen att:

- Säkerställa att nyckelindikatorer kopplas till programmet Nära vårds målområden.
- Säkerställa att uppföljning görs av programmet för att skapa möjligheter att utvärdera omställningen till en god och nära vård.

Granskning anläggningstillgångar

Bakgrund

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Region Västmanland genomfört en granskning gällande regionens interna kontroll av anläggningstillgångar. Syftet med granskningen är att bedöma om regionstyrelsen har en tillräcklig intern kontroll avseende rutiner för redovisning av anläggningstillgångar. Detta utifrån att tillgångarna i allt väsentligt är fullständigt redovisade, rätt periodiserade samt har klassificerats och värderats enligt god sed.

Granskningen syftar till att besvara följande revisionsfrågor:

- Finns rutiner och kontroller avseende gränsdragning av vad som skall aktiveras respektive kostnadsföras?
- Sker aktivering av investeringar och värdehöjande förbättringar utifrån god redovisningssed?
- Sker avskrivning, utrangeringar och avyttringar av materiella anläggningstillgångar utifrån god redovisningssed?
- Görs kontroller för att säkerställa att anläggningsregistret hålls uppdaterat och aktuellt?
- Uppfyller anläggningsregistret kraven enligt god redovisningssed?

Resultat

Vår samlade bedömning är att regionstyrelsen i huvudsak har en tillräcklig intern kontroll avseende rutiner för redovisning av anläggningstillgångar. Bedömningen baseras på bedömningen av en sammanvägning av revisionsfrågorna i granskningen, vilka framgår av rapporten.

Finns rutiner och kontroller avseende gränsdragning av vad som skall aktiveras respektive kostnadsföras?

Bedömning: Uppfylld

Sker aktivering av investeringar och värdehöjande förbättringar utifrån god redovisningssed?

Bedömning: Uppfylld

Sker avskrivning, utrangeringar och avyttringar av materiella anläggningstillgångar utifrån god redovisningssed?

Bedömning: Uppfylld

Görs kontroller för att säkerställa att anläggningsregistret hålls uppdaterat och aktuellt?

Bedömning: Delvis uppfylld

Uppfyller anläggningsregistret kraven enligt god redovisningssed?

Bedömning: Delvis uppfylld

Rekommendationer

Efter genomförd granskning rekommenderar vi regionstyrelsen att vidta åtgärder för att ytterligare stärka den interna kontrollen:

- Utifrån resultat i Alokeringsplan (Nytt Akutsjukhus Västerås) samt eventuella verksamhetsförändringar som påverkar utnyttjandet av fastigheterna finns ett årligt behov av att beakta aktuella redovisningsfrågor. Detta avseende bl.a rivningar, saneringar, evakueringar m.m. med fokus på gränsdragning avseende resultatpåverkande kostnader och investeringsutgifter. Vi rekommenderar även att Allokeringsplanen eller motsvarande plan uppdateras årligen för att i sin tur säkerställa en tillräcklig intern kontroll i de finansiella rapporterna med tanke på regionens omfattande byggprojekt.
- I regionens riktlinjer tydliggöra hur saneringskostnader, evakueringskostnader samt försäkringsärenden redovisningsmässigt ska hanteras.
- Se över behovet att genomföra stickprovsmässiga kontroller av kostnader som kostnadsförts respektive aktiverats. Fokus bör härvidlag särskilt vara de kostnader som överstiger eller understiger fastställda gränsvärden för aktivering eller kostnadsföring. Detta för att säkerställa följsamhet till god redovisningssed.
- Fastigheter och lokaler avser huvuddelen av regionens anläggningstillgångar. Vi rekommenderar därav att inventering av fastigheter och lokaler även genomförs årligen samt redovisningsmässigt hantera resultatet av dessa inventeringar. Detta för att säkerställa en tillräcklig intern kontroll i de finansiella rapporterna.
- Uppdatera/utveckla informationen avseende anläggningsregistret så att det överensstämmer med RKR:s vägledning bokföring och arkivering.
- Vidta åtgärder då fastighetsbeteckning i regionens anläggningsregister saknas som gör det möjligt att stämma av mot Lantmäteriets fastighetsregister.
- Säkerställa att inventering i enlighet med framtagna inventeringsinstruktion. Bland annat bör säkerställas att det framgår när inventering genomförts och att inventering har genomförts av två i förening.

Granskning av momshantering

Bakgrund

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Region Västmanland genomfört en granskning av regionens momshantering. Granskningens syfte är att granska om regionstyrelsens och aktuella nämnders interna kontroll avseende momshanteringen är tillräcklig.

Resultat

Vår sammanfattande bedömning efter genomförd granskning är att regionstyrelsen och aktuella nämnder inte helt har säkerställt att den interna kontrollen avseende momshanteringen är tillräcklig.

Revisionsfrågor	Bedömning	
1. Sker löpande avstämning av redovisad in- och utgående moms?	Ja	
2. Sker löpande redovisning av in- och utgående moms i rätt period och med rätt belopp?	Delvis	
3. Sker återsökning av momskompensation korrekt?	Ja	
4. Sker avdrag för ingående moms med korrekt belopp i de fall avdragsbegränsning föreligger?	Nej	
5. Hanterar regionen s.k. byggmoms korrekt?	Ja	

Rekommendationer

Efter genomförd granskning lämnar vi följande rekommendationer till regionstyrelsen:

- Att se över tidpunkten för inlämnande av skattedeklaration.
- Att försäkra sig om att det finns stödande dokument i tillräcklig omfattning för att säkerställa intern kontroll kopplat till löpande hantering och redovisningen av in- och utgående moms.
- Tillse att upprättade rutiner avseende momshantering där avdragsbegränsning råder är förankrade i organisationen samt att upprättade rutiner säkerställer korrekt redovisning. Efterkontroller i form av stickprovsuppföljning avseende sådan momshantering kan med fördel genomföras och inkluderas i regionstyrelsens internkontrollplan.
- Att säkerställa att momshantering avseende bostäder för uthyrning som regionen tillhandahåller sker enligt gällande regler.

Granskning av pensionshantering och redovisning

Bakgrund

Pensionsavtalens komplexitet ställer höga krav på såväl rutiner och processer som den interna förståelsen av de avtal som tillämpas. Sammantaget innebär detta att en väl fungerande administration och god intern kontroll är högst väsentlig.

Granskningen syftar till att bedöma om regionen har ändamålsenliga och tillförlitliga rutiner för rapportering av pensionsunderlag avseende aktuella pensionsplaner, som säkerställer en tillräcklig intern kontroll.

Vidare syftar granskningen till att bedöma om redovisningen av pensionsåtagandet ger en rättvisande bild i räkenskaperna.

Revisionsfrågorna ligger som grund för att besvara syftet och ställs upp enligt följande:

- Finns ändamålsenliga rutiner för pensionsadministration och utbetalning av pensioner till anställda och förtroendevalda?
- Är roller och ansvar avseende pensionsadministrationen tydliggjorda?
- Sker kontroller och avstämningar i syfte att säkerställa en korrekt pensionsredovisning?
- Sker pensionsredovisningen i enlighet med lagstiftning (LKBR) och rekommendationer från RKR?

Resultat

Utifrån fastställt syfte bedömer vi att de rutiner som finns avseende rapportering av pensionsunderlag för Region Västmanland, till stor del är ändamålsenliga och tillförlitliga. Vidare bedömer vi att nuvarande ansvarsfördelning, samt de kontroller som genomförs uppfyller vår förväntan.

Resultatet av vår genomförda analys av pensionsgrundande löner enligt lönefil, jämfört med fakturaspecifikationen från KPA, visade inte på några betydande brister.

Vår bedömning är att regionens rutinbeskrivningar och processkartor avseende pensionshanteringen är bra. En mindre utökning av befintliga processkartor inom ramen för pensionsadministrationen bör genomföras, främst med dokumentation över resultatet av genomförda tester, samt på vilket sätt denna dokumentation ska arkiveras

Utifrån fastställt syfte bedömer vi att redovisningen ger en rättvisande bild. I årsredovisningen 2020 för Region Västmanland redovisar man helt i enlighet med rekommendationer i RKR R10 i Not 19.

Finns ändamålsenliga rutiner för pensionsadministration och utbetalning av pensioner till anställda och förtroendevalda?

Bedömning: Uppfylld

Det finns väl utarbetade rutiner för de flesta momenten inom Region Västmanlands pensionsadministration. Detsamma gäller rutiner för att säkerställa korrekta pensionsutbetalningar till anställda och förtroendevalda. För de flesta av momenten finns också skriftliga rutinbeskrivningar över de kontroller och tester som genomförs. För många av dessa moment saknas dock dokumentation över resultaten av de kontroller och tester som genomförs inom ramen för regionens pensionsadministration. Detta påverkar dock inte vår bedömning att revisionsfrågan kan anses som uppfylld.

Är roller och ansvar avseende pensionsadministrationen tydliggjorda?

Bedömning: Uppfylld

Medarbetare som är involverade i pensionshanteringen har goda kunskaper om rutiner som finns uppsatta och ansvarsfördelning mellan medarbetarna är tydlig och klar. I regionens uppsatta processkartor över många av de pensionsadministrativa momenten finns viss ansvarsfördelning dokumenterad. I syfte att underlätta för effektiv överlämning av arbetsmoment i samband med exempelvis sjukfrånvaro eller uppsägning, rekommenderar vi dock att regionen utökar sina samtliga uppsatta rutinbeskrivningar med en tydligare rollfördelning och ansvarsfördelning över de olika ansvarsområdena när ordinarie ansvarig är borta. Allt sammantaget är vår bedömning att revisionsfrågan är uppfylld.

Sker kontroller och avstämningar i syfte att säkerställa en korrekt pensionsredovisning?

Bedömning: Delvis uppfylld

Kontroller och avstämningar sker i stor utsträckning. Bland annat finns väl utarbetade rutiner avseende regionens uppföljning av pensionsskulden och hur avvikelser hanteras, kontrolleras och följs upp. Ansvariga medarbetare har också enligt vår uppfattning god förståelse för redovisning av pensionsskuld och kunskap för att förstå och tolka underlag från KPA. De rutiner som finns kopplat till arbetet med pensionsredovisning och pensionsskuld finns dock inte dokumenterat. Inte heller de avstämningar och kontroller som utförs inom ramen för detta. Allt sammantaget bedömer vi därför revisionsfrågan som delvis uppfylld.

Sker pensionsredovisningen i enlighet med lagstiftning (LKBR) och rekommendationer från RKR?

Bedömning: Uppfylld

Regionen redovisar helt enligt rekommendationerna från RKR R10 i samtliga noter (Not 24 "Pensioner och liknande förpliktelser" samt Not 27 "Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulder eller avsättningar". Vi noterar enbart ett litet avsteg. Under posten "Nyintjänad pension" rekommenderas enligt RKR R10 att förmånsbestämd ålderspension, särskild avtalspension, efterlevandepension och övriga poster redovisas separat. Regionen har i Not 24 inte redovisat posten "efterlevandepension" separat då man bedömt att det inte är ett väsentligt belopp. Detta avsteg påverkar inte vår bedömning. Region Västmanland redovisar också övriga upplysningar om pensioner i enlighet med rekommendationerna.

Rekommendationer

Utifrån genomförd granskning rekommenderar vi regionstyrelsen:

- Att tillse att de processkartor med rutiner som idag finns inom regionen utökas med dokumentationskrav samt ansvarsfördelning de kontroller och avstämningar som utförs. Det bör också framgå vem som utför testerna samt vem som kontrollerar resultatet av dessa. Resultatet av testerna bör också dokumenteras och det bör framgå i processkartorna hur dokumentationen av respektive kontroll ska genomföras.
- Att tillse att skriftliga rutinbeskrivningar upprättas för det administrativa arbetet, avstämningar och kontroller som sker inom regionen kopplat till pensionsskuld och återskapa genomförda processer och för en ökad spårbarhet av historiska fel som utförda kontroller och avstämningar visar.
- Att tillse att införa rutinmässiga tester av pensionsgrundande lön enligt lönesystemet jämfört med fakturaspecifikation gällande årsfakturan från KPA. Man bör utföra test på samtliga individer i underlaget. Testet bör bestå av kontroll av att antalet individer är korrekt, samt att de pensionsmedförande lönerna enligt specifikationen är överensstämmande med informationen i lönesystemet

Granskning av löpande intern kontroll i redovisningsrutiner och ekonomiadministrativa processer

Bakgrund

Syftet med granskningen är att ge svar på om styrelsen och nämnderna har en tillräcklig intern kontroll. Kontrollmålen, som formulerats för varje granskningsområde, och bedömningarna av dessa möjliggör att den övergripande revisionsfrågan kan besvaras.

Årets granskning har omfattat dels en uppföljning av områden där brister noterats tidigare år, dels ett antal nya granskningsområden. Uppföljning omfattar följande områden: hantering av IT-utrustning, arvoden och ersättningar till förtroendevalda (inkl ersättning för förlorad arbetsförtjänst), attest- och behörighet samt köp av konsulttjänster. De granskningsområden som är nya för året är följande: löpande bokföring, utbetalningsrutiner (inkl manuella betalningar), förtroendekänsliga poster och säkringsredovisning.

Resultat

Vår sammanfattande bedömning är att styrelsen och granskade nämnder inte fullt ut har vidtagit tillräckliga åtgärder för alla de områden där brister noterats tidigare år.

De brister som kvarstår redovisas nedan:

Hantering av IT-utrustning

Vi ser positivt på att en extern genomlysning genomförts med framarbetade åtgärdsförslag som regionen kommer arbeta vidare med under år 2022, där syftet bl.a. är att minska lagerdifferenserna. Vi konstaterar ändå att lagerdifferenserna kvarstår. Vi bedömer därför att tillräckliga åtgärder fortfarande inte vidtagits för att komma tillrätta med differenserna mellan bokfört lagervärde och IT:s lagervärde.

Attesthantering

Utifrån uppföljningen gör vi bedömningen att tillräckliga åtgärder inte har vidtagits. Detta utifrån att det endast finns formellt beslutade attestanter, i enlighet med regionens riktlinjer, för en del av regionstyrelsens verksamhet. För kollektivtrafiknämnden, kostnämnden och kultur- och folkbildningsnämnden har attestanter utsetts enligt regionens riktlinjer.

Utbetalning av arvoden och ersättningar till förtroendevalda

Utifrån genomförd granskning gör vi bedömningen att tillräckliga åtgärder har vidtagits med anledning av tidigare noterade brister

Någon efterhandskontroll har fortfarande inte införts däremot har man stärkt upp de löpande rutinerna i arbetet. Genomförda stickprov visar inte heller på några avvikelser från gällande arvodesreglemente.

Vår bedömning när det gäller de nya granskningsområdena är följande:

Hantering och redovisning av förtroendekänsliga poster

Utifrån genomförd granskning gör vi bedömningen att interna kontrollen endast delvis är tillräcklig i granskad process. Vi bedömer att det finns rutiner och kontroller inom området men verifieringen visar att dessa inte fullt ut följs.

Hantering av leverantörsregister och -utbetalningar

Utifrån genomförd granskning gör vi bedömningen att interna kontrollen endast delvis är tillräcklig i granskad process. Bedömningen grundar sig på att det finns rutiner för initial och löpande kontroll av leverantörer samt en ändamålsenlig utbetalningsrutin. Däremot saknas en löpande rutin för att följa upp ändring av fast data samt rutiner som säkerställer att leverantörsregistret är fullständigt och aktuellt.

Säkringsredovisning

Regionen har dokumenterad rutin för hantering av derivat och säkringsredovisning. Regionen har i bokslut 2021 inga lån och därmed utgår bedömning för detta område.

Löpande granskning: Nytt akutsjukhus Västerås

Delrapport 1

Bakgrund

De förtroendevalda revisorerna genomförde under 2020 en fördjupad granskning av projektet men bedömer utifrån risk och väsentlighet att det är angeläget att löpande fortsätta granska det aktuella projektet under 2021. Den löpande granskningen syftar till att bevaka och vid två tillfällen ge en lägesbild av investeringsprojektet Nytt akutsjukhus i Västerås. De frågor lägesrapporten syftar till att besvara är följande:

- Sker en löpande uppföljning och rapportering till regionstyrelsen?
- Vilka investeringsbeslut har fattats under år 2021?
- Hur ser det ekonomiska utfallet ut och vilken är den totala prognosen?
- Följer genomförandet beslutad tidplan och budget?

Resultat

Sker en löpande uppföljning och rapportering till regionstyrelsen?

Rapporteringen per tertiäl har en enhetlig struktur och omfattar uppföljning av verksamhet, uppdrag och mål samt ekonomi. Regionstyrelsen har beslutat om att lägga ärendena till handlingarna. Regiondirektören har vidare fått i uppdrag att löpande följa upp och utvärdera arbetet med genomförandet av Nytt akutsjukhus Västerås.

Vilka investeringsbeslut har fattats under år 2021?

Rapporten redovisar även vilka investeringsbeslut som fattats av regionstyrelsen under år 2021.

Hur ser det ekonomiska utfallet ut och vilken är den totala prognosen?

I avsnitt avseende investeringsutfall anges bland annat tabell för ursprunglig budget, beslutad budget, aktuell plan, prognos samt utfall. Prognosen uppgår till 6 795 mnkr dvs. i nivå med budget.

Följer genomförandet beslutad tidplan och budget?

Projektet löper, i huvudsak, enligt fastställd plan, mindre förskjutningar men inget som påverkar slutlig tidplan.

Upparbetaingsgrad av budget följer inte fullt ut fastställd plan. Differensen hänförs till omfördelning av budget, där projektering som genomförs i samband med framtagande av bygghandling kommer att bokföras som genomförande. Den totala prognosen kvarstår.

Programmet genomför under 2021 förberedande arbeten vilka behöver färdigställas innan arbetet startar med att uppföra vårdbyggnaderna. I övrigt kommer programmet att arbeta med att sammanställa beslutsunderlag inför det finansiella igångsättningstillståndet, vilket kommer att lyftas till regionfullmäktige under första kvartalet 2022.

Delrapport 2

Bakgrund

De förtroendevalda revisorerna genomförde under 2020 en fördjupad granskning av projektet men bedömer utifrån risk och väsentlighet att det är angeläget att löpande fortsätta granska det aktuella projektet under 2021. Den löpande granskningen syftar till att bevaka och vid två tillfällen ge en lägesbild av investeringsprojektet Nytt akutsjukhus i Västerås. De frågor lägesrapporten syftar till att besvara är följande:

- Sker en löpande uppföljning och rapportering till regionstyrelsen?
- Vilka investeringsbeslut har fattats under år 2021?
- Hur ser det ekonomiska utfallet ut och vilken är den totala prognosen?
- Följer genomförandet beslutad tidplan och budget?

Resultat

Sker en löpande uppföljning och rapportering till regionstyrelsen?

Programmet har en återkommande rapportering varje tertiäl i form av två delårsrapporter samt en årsrapport till regionstyrelsen. Rapporterna har en enhetlig struktur och omfattar uppföljning av verksamhet, uppdrag och mål samt ekonomi. Regionstyrelsen har beslutat om att lägga ärendena till handlingarna.

Vilka investeringsbeslut har fattats under år 2021?

Regionstyrelsen har ej beslutat om några investeringsärenden avseende NAV under år 2021. Efter granskningsperiodens slut (RS 2022-02-01 29) har beslutats om finansiellt igångsättningstillstånd för Nytt Akutsjukhus Västerås Etapp 1 med en total investeringsram om 6 800 mnkr.

Hur ser det ekonomiska utfallet ut och vilken är den totala prognosen?

Det ackumulerade utfallet 2021-12 uppgick till 284 mnkr och prognosen uppgår till 6 795 mnkr. Upparbetaingsgrad av budget följer inte fullt ut fastställd plan. I samband med redovisning av ackumulerat utfall framgår att totalt beslutad investeringsram för skeendena initiering och etablering uppgår till 620 mnkr och ackumulerad prognos uppgår till 223 mnkr. Differensen hänförs till omfördelning av budget, där projektering som genomförs i samband med framtägende av bygghandling kommer att bokföras som genomförande. Den totala prognosen kvarstår.

Följer genomförandet beslutad tidplan och budget?

Det finns en risk för att högre indexuppräknings, vilket är huvudförklaring till varför arbete pågår med att vidta ytterligare åtgärder för besparingar om ca. 300 mnkr. Projektet löper, i huvudsak, enligt fastställd plan, med endast mindre förskjutningar men inget som påverkar slutlig tidplan i nuläget.

Temagranskning - Effekter av Covid-19

Regionens hantering av konsekvenserna till följd av covid-19 pandemin

Delrapport 1: Granskning övergripande effekter av Covid-19

Bakgrund

Den 31 januari 2020 fick Sverige sitt första bekräftade fall av det nya coronaviruset Sars-Cov-2 som ger upphov till sjukdomen Covid-19. Världshälsoorganisationen (WHO) klassade sjukdomen som en global pandemi den 11 mars 2020. Utvecklingen av smittspridningen över världen har gett upphov till en global kris. Nationellt har krisen inneburit stora utmaningar för hela samhället. Regioner har i stor utsträckning påverkats, inte minst med hänsyn till det ansvar dessa organisationer har för hälso- och sjukvård.

Kartläggningen syftar till att kartlägga de lokala effekterna avseende bland annat organisation, krishantering och regionens egen analys av läget. Kartläggningen innefattar nedanstående områden:

- Övergripande kartläggning av Region Västmanlands situation
 - I vilken omfattning har regionen (som geografisk plats) varit drabbad av covid-19 avseende smittspridning bland invånare samt påverkan på den interna organisationen samt annan relevant påverkan.
- Kartläggning av organisation och organisering i relation till hantering av konsekvenser/effekter av covid-19.
 - Har regionen aktiverat sin krisorganisation på någon nivå?
- Kartläggning av beslut
 - Har regionstyrelsen och/eller krisledningsnämnden fattat beslut med hänsyn till att hantera effekterna på lokalsamhället och den egna organisationen i förhållande till covid-19?
- Finns det indikationer på brister i hanteringen, gällande t.ex. ansvar, befogenhet och behörighet?
- Har regionstyrelsen planer på att genomföra en egen utvärdering av sin hantering av covid-19?

Resultat

Region Västmanlands krisledningsarbete under covid-19 har, enligt vad vi erfar, präglats av krismedvetenhet. Regionen har fattat beslut kontinuerligt.

Organisationen har haft förmåga att fatta snabba beslut för att hantera situationen. De beslut som fattats av krisledningsorganisationen (RSSL) är dokumenterade. Organisationen har i huvudsak arbetat enligt krisberedskapens tre principer (närhet, ansvar och likhet).

Regionen har bedrivit ett aktivt krisledningsarbete på central nivå och i verksamheternas ledningsgrupper. Beslutade planer inom området tillskrivs liten betydelse för krishanteringen.

Indikationer/risk för brister finns inom området "uppskjuten vård". Därutöver har IVO i sin tillsyn konstaterat brister.

Temagranskning - Effekter av Covid-19

Regionens hantering av konsekvenserna till följd av covid-19 pandemin

Delrapport 2: Granskning av finansiella anpassningar och ekonomiska konsekvenser av Covid-19

Bakgrund

Delrapport 2 omfattar en kartläggning av de lokala förutsättningarna avseende de ekonomiska konsekvenser av Covid-19 samt regionens egna analys av läget och finansiella/ekonomiska anpassningar.

Frågor som ska kartläggas:

- Övergripande kartläggning av regionens ekonomiska situation
- I vilken omfattning har regionen drabbats ekonomiskt av covid-19.
- Vilka anpassningar har gjorts i budget för år 2021 med anledning av rådande pandemi?
- Hur har aktuella statsbidrag hanterats inom regionen?
- Vilka merkostnader har regionen haft med anledning av covid-19?
- Kartläggning av beslut
- Har regionstyrelsen fattat beslut med hänsyn till att hantera de ekonomiska effekterna?
- Vilka åtgärder har vidtagits?
- Finns det indikationer på brister i hantering av de ekonomiska konsekvenserna samt regionens finansiella/ekonomiska anpassningar?

Resultat

Det ekonomiska resultatet för år 2020 har påverkats positivt med anledning av pandemin och de ersättningar regionen erhållit.

Pandemin har fortsatt påverka på det ekonomiska resultatet under år 2021, t.ex. med anledning av uppskjuten vård samt att arbetet med ekonomi i balans påverkats i negativ riktning p.g.a. rådande pandemi.

En analys/bedömning av den samlade nettoeffekten av pandemin och till den kopplade ersättningar, intäktsstapp, kostnadsökningar och kostnadsminskningar är svår att fastställa med exakthet. Regionen har följt och sammanställt kostnader kopplade till pandemin utifrån vilka ersättningar som kan sökas, framförallt merkostnadsersättning.

Regionens totala erhållna ersättningar kopplade till pandemin år 2020 uppgår till 782,7 mnkr, varav erhållen merkostnadsersättning uppgår till 293,2 mnkr samt 200,1 mnkr utgörs av tillkommande ersättningar avseende provtagning, smittspårning, vaccinering, digitala kontaktvägar-psykisk hälsa samt smittskyddsåtgärder.

Kända och prognostiserade ersättningar kopplade till pandemin per april 2021 uppgår till 258,9 mnkr, varav ersättning för covid-vård, uppskjuten vård och merkostnader december 2020 uppgår till 209,3 mnkr. Totalt 29,6 mnkr avser tillkommande ersättningar avseende smittspårning och utbrottshantering samt vaccinering.

Regionen har haft en god kontroll avseende hanteringen av merkostnader och statsbidragen, vilket säkerställts via en central hantering. Verksamheter med merkostnader har löpande under året erhållit kompensation för dessa, vilket även beslutats om i regionstyrelsen vid två tillfällen under aktuell period.

Regionstyrelsen har återkommande, dels löpande och dels i enskilda ärenden, följt upp de ekonomiska effekterna av rådande pandemi samt fattat beslut i syfte att hantera dessa.

Pandemin har inneburit att HSF inte kunnat uppnå fastställda sparbetning varken år 2020 eller i prognos för år 2021. Ytterligare åtgärder anges vara under framtagande inför budget 2022. Vår bedömning är att det framförallt är arbetet med EiB (ekonomi i balans) som varit en ekonomisk utmaning under år 2020-2021.

Temagranskning - Effekter av Covid-19

Regionens hantering av konsekvenserna till följd av covid-19 pandemin

Delrapport 3: Granskning av uppskjuten vård

Bakgrund

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Region Västmanland genomfört en granskning av hanteringen av uppskjuten vård under covid-19. Granskningens syfte är att bedöma om regionstyrelsen har säkerställt att ändamålsenliga åtgärder vidtagits för att uppnå målet om att ha en god tillgänglighet i verksamheten samt hantera uppskjuten vård.

I granskningen har följande revisionsfrågor besvarats:

- Är den beslutade strategin för att möta den försämrade tillgängligheten ändamålsenlig?
- Sker en tillräcklig styrning och uppföljning utifrån målen gällande tillgänglighet?
- Används tilldelade resurser ändamålsenligt för att hantera den uppskjutna vården och den försämrade tillgängligheten?

Resultat

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att regionstyrelsen i allt väsentligt har säkerställt att ändamålsenliga åtgärder vidtagits för att uppnå målet om att ha en god tillgänglighet i verksamheten samt hantera uppskjuten vård.

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga.

Revisionsfråga	Bedömning
1. Är den beslutade strategin för att möta den försämrade tillgängligheten ändamålsenlig?	Delvis I den regionala handlingsplanen finns prioriteringar och aktiviteter för att förbättra tillgängligheten till nybesök och åtgärd. Det saknas en samlad plan eller beslut som beskriver regionens strategi eller processen som syftar till att normalisera verksamheten.

2. Sker en tillräcklig styrning och uppföljning utifrån målen gällande tillgänglighet?

Ja

De styrande dokumenten har en följsamhet till lagstiftningen avseende vårdgarantin. Uppföljning sker kontinuerligt till regionstyrelsen, inom förvaltningen och dess kliniker. Det finns ändamålsenliga strukturer för att planera och följa upp arbetet med tillgänglighet bland annat utifrån operationsråd.

3. Används tilldelade resurser ändamålsenligt för att hantera den uppskjutna vården och den försämrade tillgängligheten?

Ja

Aktiviteter genomförs på samtliga områden för att förbättra tillgängligheten utifrån olika förutsättningar. Det är dock svårt att se effekter av de satsningar som har gjorts för att förbättra tillgängligheten och hantera den uppskjutna vården.

Temagranskning - Effekter av Covid-19

Regionens hantering av konsekvenserna till följd av covid-19 pandemin

Delrapport 4: Granskning av planering och genomförande av vaccinationer

Bakgrund

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Region Västmanland genomfört en granskning av planering och genomförande av vaccinationer.

Granskningens syfte är att bedöma om regionstyrelsens hantering av vaccinationer är ändamålsenlig och effektiv. De revisionsfrågor granskningen syftar att besvara är följande:

- Finns regionens eventuella anpassningar från den nationella prioriteringsordningen dokumenterad och fastställd?
- Finns en upprättad riskanalys inför hantering av vaccinationer?
- Har åtgärder vidtagits för att minimera risker för eventuella avsteg från prioriteringsordning eller andra risker som definierats i riskanalysen?
- Har det funnits rutiner för att hantera de avvikelser som uppstått i samband med vaccinering, ex. hantering av eventuellt överblivna doser, brister i smittskydd eller brister i rapportering av biverkningar?
- Har löpande uppföljning och rapportering avseende vaccinationer skett till nämnden?

Resultat

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att regionstyrelsens hantering av vaccinationer i allt väsentligt är ändamålsenlig och effektiv.

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga.

Revisionsfråga	Bedömning
1. Finns regionens eventuella anpassningar från den nationella prioriteringsordningen dokumenterad och fastställd?	Ja Regionen har utgått från den nationella prioritetsordningen. Vissa vägledande beslut har fattats för att förtydliga arbetet och har dokumenterats.

2. Finns en upprättad riskanalys inför hantering av vaccinationer?	Ja En riskanalys har upprättats. Risker som följer med att enskilda tjänstemän tar beslut om att frångå prioriteringsordningen för att nyttja överblivna doser har dock inte inkluderats i denna.	
3. Har åtgärder vidtagits för att minimera risker för eventuella avsteg från prioriteringsordning eller andra risker som definierats i riskanalysen?	Delvis Åtgärder har vidtagits i form av skriftliga instruktioner samt reservlista för restdoser. Rutiner för att undvika jävssituationer i samband med hantering av restdoser saknades dock under vaccinationernas första månader.	
4. Har det funnits rutiner för att hantera de avvikelser som uppstått i samband med vaccinering, ex. hantering av eventuellt överblivna doser, brister i smittskydd eller brister i rapportering av biverkningar?	Delvis En rapportering då vaccinatör erbjudit vaccin till individer utanför prioriteringsordningen hade varit önskvärt i syfte att minska risken för jäv och korruption. Andra typer av avvikelser bedöms ha hanterats i tillräcklig omfattning.	
5. Har löpande uppföljning och rapportering avseende vaccinationer skett till nämnden?	Ja Uppföljning av vaccinationsprojektet har skett i enlighet med beslut och i form av lägesrapporter på samtliga regionstyrelsens sammanträden.	

Rekommendationer

Efter genomförd granskning lämnas följande rekommendationer till regionstyrelsen:

- Säkerställ att riktlinjer är tillräckligt tydliga för att undvika risken att enskilda tjänstepersoner tvingas fatta beslut som kan ge konsekvenser för dem som enskilda, exempelvis vid hantering av restdoser.

Temagranskning - Effekter av Covid-19

Regionens hantering av konsekvenserna till följd av covid-19 pandemin

Sammanfattande rapport

Bakgrund

Temagranskningen övergripande syfte är att bedöma om regionstyrelsen säkerställt en ändamålsenlig styrning, ledning och uppföljning av verksamheten avseende påverkan av Covid-19

För att besvara det övergripande syftet har de olika granskningarna haft följande syften:

1. Granskningen syftar till att kartlägga de lokala effekterna avseende bl a organisation, krishantering och regionens egen analys av läget.
2. Granskningen syftar till att kartlägga de lokala förutsättningarna avseende de ekonomiska konsekvenser av Covid-19 samt regionens egna analys av läget och finansiella/ekonomiska anpassningar.
3. Granskningens syfte är att bedöma om regionstyrelsen har säkerställt att ändamålsenliga åtgärder vidtagits för att uppnå målet om att ha en god tillgänglighet i verksamheten samt hantera uppskjuten vård.
4. Granskningen syftar till att bedöma om regionstyrelsens hantering av vaccinationer är ändamålsenlig och effektiv.

I varje delrapport har en sammanfattande bedömning lämnats för respektive revisionsfråga och alla frågor av kartläggande karaktär har behandlats.

Resultat

Efter genomförda granskningar av såväl kartläggande karaktär som fördjupade granskningar är vår samlade bedömning att regionstyrelsen i allt väsentligt har säkerställt en ändamålsenlig styrning, ledning och uppföljning av verksamheten avseende påverkan av Covid-19.

De båda inledande granskningarna av kartläggande karaktär visar att

- Region Västmanlands krisledningsarbete under covid-19 har, enligt vad vi erfar, präglats av krismedvetenhet. Regionen har fattat beslut kontinuerligt och de beslut som fattats av krisledningsorganisationen (RSSL) är dokumenterade. Organisationen har också haft förmåga att fatta snabba beslut för att hantera situationen. Regionen har bedrivit ett aktivt krisledningsarbete på central nivå och i verksamheternas ledningsgrupper.
- Det ekonomiska resultatet för år 2020 har påverkats positivt med anledning av pandemin och de ersättningar regionen erhållit. Pandemin har fortsatt påverka på det ekonomiska resultatet under år 2021, t.ex. med anledning av uppskjuten vård samt att arbetet med ekonomi i balans påverkats i negativ riktning p.g.a. rådande pandemi. Regionen har haft en god kontroll avseende hanteringen av merkostnader och statsbidragen, vilket säkerställts via en central hantering. Verksamheter med merkostnader har löpande under året erhållit kompensation för dessa, vilket även beslutats om i regionstyrelsen vid två tillfällen under aktuell period. Regionstyrelsen

har återkommande, dels löpande och dels i enskilda ärenden, följt upp de ekonomiska effekterna av rådande pandemi samt fattat beslut i syfte att hantera dessa. I huvudsak avser dessa beslut att fördela erhållna statsbidrag samt att fortsatt följa och uppmåna HSF att arbeta för balans mellan verksamhet och finansiering.

De båda fördjupade granskningarna visar

- att regionstyrelsen i allt väsentligt har säkerställt att ändamålsenliga åtgärder vidtagits för att uppnå målet om att ha en god tillgänglighet i verksamheten samt hantera uppskjuten vård.
- att regionstyrelsens hantering av vaccinationer i allt väsentligt är ändamålsenlig och effektiv.

Uppföljande och fortsatt granskning utifrån barnkonventionen

Bakgrund

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Region Västmanland genomfört en uppföljning och en fortsatt granskning av regionens arbete utifrån barnkonventionen. Granskningens syfte är att bedöma om tillräckliga åtgärder har vidtagits utifrån tidigare granskning som genomfördes 2017, och om regionstyrelsens styrning för att säkerställa att barnkonventionen beaktas är tillräcklig.

Bedömningen kommer utgå från följande revisionsfrågor:

1. Har regionstyrelsen beslutat om (tillräckliga) åtgärder efter tidigare granskning?
2. Har av regionstyrelsen angivna åtgärder vidtagits och har regionstyrelsen beaktat de brister och rekommendationer framkom i revisorernas granskning av arbete med barnkonventionen 2017?
3. Har regionstyrelsen gjort någon analys och vidtagit åtgärder för att förbereda sig inför att barnkonventionen blivit lag?
4. Har regionstyrelsen säkerställt att ett barnrättsbaserat arbetssätt är implementerat i organisationens olika delar?

Resultat

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att regionstyrelsen inte helt har vidtagit tillräckliga åtgärder utifrån tidigare granskning, och att regionstyrelsens styrning inte är helt tillräcklig för att säkerställa att barnkonventionen beaktas. Enligt vår bedömning finns styrande dokument och stöd på plats inom regionen, men det finns ett behov av tydligare styrning, tydligare krav på efterlevnad samt uppföljning och rapportering av hur barnkonventionen får konkret genomslag.

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga.

Revisionsfrågor	Bedömning
Har regionstyrelsen beslutat om (tillräckliga) åtgärder efter tidigare granskning?	Ja
Har av regionstyrelsen angivna åtgärder vidtagits och har regionstyrelsen beaktat de brister och rekommendationer som framkom i revisorernas granskning av arbete med barnkonventionen 2017?	Delvis
Har regionstyrelsen gjort någon analys och vidtagit åtgärder för att förbereda sig inför att barnkonventionen blivit lag?	Delvis
Har regionstyrelsen säkerställt att ett barnrättsbaserat arbetssätt är implementerat i organisationens olika delar?	Nej

Rekommendationer

Utifrån genomförd granskning rekommenderar vi regionstyrelsen att:

- stärka styrningen och uppföljningen av hur barnkonventionen implementeras och får genomslag,
- tydliggöra krav på rapportering och uppföljning av barnkonventionens efterlevnad i regionens olika verksamheter och förvaltningar,
- vidta åtgärder för ökat deltagande i kompetenshöjande insatser och bredare representation i regionens nätverk för barnrättspiloter,
- i högre grad samordna utvecklingsarbetet på området med befintlig verksamhetsutveckling som sker inom hälso- och sjukvården och övriga verksamheter.

Uppföljande granskning av arbetet med tillgänglighet till barn- och ungdomspsykiatri

Bakgrund

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Västmanland genomfört en uppföljande granskning av arbetet med tillgänglighet till barn- och ungdomspsykiatri. Syftet med uppföljningen var att bedöma om regionstyrelsen säkerställt att ändamålsenliga åtgärder vidtagits utifrån bristerna i tidigare granskning.

I granskningen ska följande revisionsfrågor besvaras:

- Har revisorernas identifierade brister beaktats?
- Har planer och strategier tagits fram avseende hur tillgängligheten till barn och ungdomspsykiatri ska förbättras?
- Har åtgärder vidtagits för att förändra den situation som varit avseende köer inom barn- och ungdomspsykiatri?
- Har vidtagna åtgärder resulterat i förbättrad tillgänglighet?

Resultat

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att regionen inte helt säkerställt att ändamålsenliga åtgärder vidtagits och resulterat i förbättrad tillgänglighet. Vi vill peka på att Region Västmanlands tillgänglighet inom BUP fortfarande är långt ifrån såväl den nationella vårdgarantin som regionens egna målsättningar.

Nedan lämnas bedömning för varje kontrollfråga:

Har revisorernas identifierade brister beaktats?

Bedömning: Uppfylld.

Har planer och strategier tagits fram avseende hur tillgängligheten till barn och ungdomspsykiatri ska förbättras?

Bedömning: Uppfylld.

Har åtgärder vidtagits för att förändra den situation som varit avseende köer inom barn- och ungdomspsykiatri?

Bedömning: Uppfylld.

Har vidtagna åtgärder resulterat i förbättrad tillgänglighet?

Bedömning: Ej uppfylld.

Rekommendationer

- Vi rekommenderar även i denna granskning att regionstyrelsen aktivt verkar för en utvecklad samverkan och förtydligat ansvarsförhållande mellan BUP, primärvården och länets kommuner.
- Vi rekommenderar att regionstyrelsen fortlöpande följer utvecklingen av tillgänglighet avseende barn- och ungdomspsykiatri för att säkerställa att vidtagna åtgärder ger önskad effekt på kort och lång sikt.

Uppföljande granskning av anskaffning av medicinteknisk utrustning samt granskning av införande av MDR (Medical Device Regulation)

Bakgrund

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Region Västmanland genomfört en uppföljande granskning av anskaffning av medicinteknisk utrustning samt en granskning av införandet av det nya medicintekniska regelverket MDR. Granskningens syfte har varit att följa upp om regionstyrelsen åtgärdat de brister som identifierades och de rekommendationer som gavs i granskningen av anskaffningsprocessen för medicinsk teknik som genomfördes 2018. Dessutom har syftet varit att granska hur regionen och regionstyrelsen förberett sig för det nya medicintekniska regelverket MDR.

Revisionsfrågor kopplade till den uppföljande delen av granskningen:

- Har åtgärder vidtagits utifrån de rekommendationer granskningen 2018 gav?
- Genomförs andra aktiviteter som har koppling till granskningsresultatet?
- Finns, om så vilka, genomförda och planerade åtgärder och utvecklingsinitiativ dokumenterade?

Revisionsfrågor kopplade till förberedande införandet av MDR:

- Har regionen säkerställt att den medicinska tekniken som används är CE-märkt?
- Har regionen säkerställt att den medicinska tekniken som finns inom verksamheten används på det sätt som tillverkare/leverantör avser?
- Har regionen förberett anpassning av system och arbetssätt kopplade till MDR? (Bland annat identifierat aktörsroll och processer kopplade till spårbarhet av utrustning och incidentrapportering)

Resultat

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att Regionstyrelsen i all väsentligt uppfyller de revisionsfrågor som framgår av projektplanen samt nedan.

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga.

Revisionsfrågor	Bedömning	
Har åtgärder vidtagits utifrån de rekommendationer granskningen 2018 gav?	Delvis	
Genomförs andra aktiviteter som har koppling till granskningsresultatet?	Ja	
Finns, om så vilka, genomförda och planerade åtgärder och utvecklingsinitiativ dokumenterade?	Delvis	

Har regionen säkerställt att den medicinska tekniken som används är CE-märkt?	Ja	
Har regionen säkerställt att den medicinska tekniken som finns inom verksamheten används på det sätt som tillverkare/leverantör avser?	Ja	
Har regionen förberett anpassning av system och arbetssätt kopplade till MDR? (Bland annat identifierat aktörsroll och processer kopplade till spårbarhet av utrustning och incidentrapportering)	Ja	

Rekommendationer

- Regionstyrelsen bör säkerställa att det påbörjade arbetet med att göra investeringsplanen mer långsiktig och utöka samverkan med Inköp fortlöper.

Revisorernas verksamhet under 2021

Revisorernas uppdrag och arbetsmodell

Regionen är en politiskt styrd organisation med ett demokratiskt beslutsfattande. Vart fjärde år prövas regionfullmäktiges ansvar genom de allmänna valen. Under mandatperioden prövar regionfullmäktige varje år, i sin roll som medborgarföreträdare, ansvarstagandet för dem som har till uppdrag att genomföra verksamhet på fullmäktiges uppdrag. Fullmäktiges instrument för granskning och kontroll är de förtroendevalda revisorerna, som granskar verksamheten och prövar ansvarstagande samt lämnar ett uttalande om detta till fullmäktige. Revisorerna granskar

- Om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt
- Om räkenskaperna är rättvisande
- Om den interna kontrollen är tillräcklig

Revisorerna måste göra aktiva val av granskningsinsatser och detta görs i planeringsprocessen. Utgångspunkten i detta är fullmäktiges mål, där revisorerna i sin risk- och väsentlighetsanalys identifierar hinder för att fullmäktiges mål kan uppfyllas. I denna analys bedöms hur allvarliga och troliga dessa händelser är. En rapport tas fram som underlag för riskbedömningen. Baserat på denna analys, tidigare granskningar, revisorernas kännedom om organisationen mm beslutar revisorerna vilka granskningar som skall genomföras under varje revisionsår. Obligatoriskt är att granska delårsbokslutet och årsredovisningen. Varje år genomförs förutom dessa två granskningar mellan 10-15 övriga fördjupade granskningar av verksamheten inom regionen.

I genomförandet av granskningarna använder revisorer i huvudsak de sakkunniga biträdena vilka upphandlas. PwC innehar uppdraget som sakkunnigt biträde. Granskningarna bygger på insamling av tillräckliga och ändamålsenliga fakta, iakttagelser, analys och värdering. Revisorerna har alltid rätt att få de uppgifter de behöver för att kunna göra sin granskning. Faktaavstämning (sakgranskning) sker med de granskade för att undvika sakfel och missförstånd.

Resultatet av granskningarna överlämnas till revisorerna som bedömer resultatet och tar ställning till hur resultatet skall vägas in vid bedömningen i ansvarsfrågan. Resultatet redovisas vanligtvis i en granskningsrapport som tillsammans med revisorernas bedömning (missiv) översänds till granskad nämnd/styrelse för yttrande över granskningen, vilka åtgärder som nämnden/styrelsen kommer att göra med anledning av det som framkommit i granskningen.

Revisionsprocessen avslutas med att sammanfatta årets granskningar, analyser och bedöma resultatet och göra en samlad prövning av ansvarstagandet. Revisorerna bedömer om anmärkning skall riktas och om ansvarsfrihet skall tillstyrkas eller avstyrkas. Den slutliga ansvarsbedömningen görs av regionfullmäktige.

Revisionsmöten och överläggningar med fullmäktiges presidium och representanter från regionstyrelsen och regionledning

Revisorerna har haft 9 revisionsmöten under 2021, varav merparten har varit digitala pga anpassning till rådande läge utifrån coronapandemin. Under året har överläggning med fullmäktiges presidium skett och representanter från revisionen har deltagit vid fullmäktigemöten under 2021.

Träff har under året skett med regionstyrelsens presidium och regiondirektör.

Revisorerna har medverkat vid PwC:s kundråd för regionrevisorerna och den digitala revisionskonferens för regioner som anordnades av Region Skåne och SKR. Revisorerna har även träffat revisorerna i Region Örebro län i en gemensam konferens med inbjudna föreläsare samt gemensam planering och erfarenhetsutbyte.

Västerås 2022-04-08

Hans Strandlund
Ordförande
Regionens revisorer

Elisabeth Löf
1:e vice ordförande
Regionens revisorer

Kenth Erngren
2:e vice ordförande
Regionens revisorer